

PM i rättspsykologi Ht-03
Åsa-Helena Nilsson
Stockholms Universitet

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

1. Inledning

Neuropsykiatriska funktionshinder har allt mer kommit att uppmärksammas inom rättsväsendet på senare tid. Detta beror troligen delvis på att diagnosticeringen är tämligen ny och att man har kommit att uppmärksamma att en hög andel av våra lagöverträdare lider av dessa funktionsnedsättningar. Detta PM kommer att behandla frågeställningen om huruvida en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som huvuddiagnos kan utgöra en allvarlig psykisk störning.

Det bör framhållas att frågeställningen är kraftigt förenklad eftersom utrymme saknas för mer ingående redogörelser i detta PM.

2. Kort redogörelse för begreppet neuropsykiatriskt funktionshinder.

Begreppet neuropsykiatriskt funktionshinder (ibland även benämnt neuropsykiatrisk funktionsnedsättning) är ett samlingsnamn för samtliga neuropsykiatriska diagnoser. Ibland talar man om också om neuropsykiatriska *störningar* och det är ännu en definition för samma företeelse. Hädanefter kommer jag att använda förkortningen NPF (Neuro Psykiatrisk Funktionsnedsättning) som ett begrepp som får tjäna som samlingsnamn för samtliga ovanstående begrepp. Diagnosticering sker i regel enligt DSM-IV och står för diagnostic and statistic manual of mental disorders. Detta diagnossystem är framtaget av American Psychiatric Association (APA) och används i Sverige.

Eftersom en djupare genomgång av de vanligaste neuropsykiatriska diagnoserna skulle bli alltför omfattande får nedanstående uppräknade endast ses som en ytterst summarisk och översiktlig presentation de vanligaste diagnoserna. Huvuddelen av denna uppräknade är hämtad från Att handskas med diagnoser, Gravander & Widerlöv.¹ Övrigt anges med sedvanlig källhänvisning.

- AD/HD står för attention-deficit/hyperactivity disorder. När diagnos ges föreligger avvikelser inom uppmärksamhet, aktivitet och impulsivitet. Alla personer med AD/HD är inte hyperaktiva och det är just därför snedstreckat har lagts till ordet AD/HD. (Snedstreckat används dock inte alltid). Man kan ha AD eller HD var för sig eller i kombination. Symptomen debuterar tidigt, alltid före 7 års ålder och förekommer i olika situationer vilket leder till socialt, akademiskt eller yrkesmässigt handikapp. Många studier visar att frekvensen allvarlig AD/HD med betydande kliniskt handikapp uppgår till 3-5 % av den totala barnbefolkningen.²
- Autismspektrumstörning är en term som används allt oftare idag eftersom den tydliggör det faktum att de för autism karaktäristiska funktionsstörningarna finns i många olika skepnader alltifrån Aspergers syndrom hos personer med begåvning inom normalområdet till klassisk autism i kombination med utvecklingsstörning.

¹ Gravander Åsa, Widerlöv Malin, Att handskas med diagnoser – Bokstavs barnens ABC, Gravander & Widerlöv, 1999 sid 9 - 19.

² Söderholm Carpelan Kerstin m.fl. Ung med tung social problematik. © respektive författare och statens institutionsstyrelse 2002. Artikel av Gillberg Björn, Barnneuropsykiatriska perspektiv bidrar till förståelsen av social utslagning, sid. 67.

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

Även autismliknande tillstånd (ibland benämnt atypisk autism), som avser en autistisk störning som inte uppfyller kriterierna för autism på grund av för sen debut, atypisk eller otillräcklig symptomatologi, brukar inbegripas i spektrat.³

- DAMP innebär att det förutom AD/HD föreligger en motorisk-perceptuell dysfunktion som numera ofta benämns DCD (Developmental Coordination Disorder) och ungefär hälften av barnen med AD/HD uppfyller kriterierna för DAMP.⁴
- MBD betyder minimal brain dysfunktion och är en gammal benämning på det vi idag kallar för DAMP och AD/HD. MBD används fortfarande i våra nordiska grannländer.
- FAS står för fetalt alkohol syndrom. FAS är en skada som kan uppstå om en mamma dricker alkohol när hon är gravid. Barnet får skador i det centrala nervsystemet som ger NPF.
- FAE står för fetalt alkoholeffekt och är som FAS fast lindrigare.
- OCD betyder obsessive compulsive disorder och är ett tvångssyndrom med tvångstankar och tvångshandlingar.
- Antisocialt beteende får här tjäna som en samlingsterm som innefattar ett ”spektrum av störande oftast aggressiva beteenden som bryter mot samhälleliga normer”.⁵ Här ibland kan nämnas sociala beteendestörningar (eller conduct disorder, ett engelskt/amerikanskt begrepp som används även i svenska skrifter), som innebär en grav avvikelse från det socialt accepterade. Våldshandlingar, aggressivitet, destruktivitet, missbruk och sexuellt utagerande är vanligt vid denna diagnos. Trotssyndrom som innebär verbal aggressivitet och allmänt trots kan också räknas hit.
- Tourettes syndrom innebär att kliniskt besvärande och handikappande motoriska tics i kombination med vokala tics har uppträtt under barn eller ungdomsåren.

Det är lätt att automatiskt förknippa NPF med rena begåvningshandikapp men när det gäller personer med DAMP, AD/HD, Tourettes syndrom och Asperger syndrom så är denna diagnosgrupp individer oftast normal- eller välbegåvade.⁶

När det gäller huruvida NPF omfattas av LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) finns inget entydigt svar på detta. Asperger syndrom och övriga autismspektrumstörningar brukar generellt omfattas av LSS och fall där

³ Bryt upp reviren – Om samarbete runt barn med neuropsykiatriska funktionshinder och deras familjer. © Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet, december 2002 sid. 15.

⁴ Söderholm Carpelan m.fl. a.a. sid.67.

⁵ Beckman Vanna En väg till fångelset? – Om hyperaktivitet och aggressivitet. © 2000 Vanna Beckman och Cura bokförlag sid 119.

⁶ Söderholm Carpelan m.fl. a.a. sid. 66 – 68.

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

utvecklingsstörning finns med likaså, men i övrigt tycks mer individuella bedömningar avgöra huruvida en individ omfattas eller inte.⁷

3. Bakgrund

NPF är som tidigare nämnts en företeelse som först nu på senare år blivit känd för allmänheten och rättsväsendet, i nämnda ordning. Problematiken med ungdomsbrottslighet kontra NPF kommit att uppmärksammas alltmer då ett flertal rapporter visar en hög risk för kriminalitet bland individer med NPF.⁸ Diagnostiseringen har inte varit utan invändningar. Det är i synnerhet DAMP begreppet, som myntades av Christopher Gillberg professor i barn och ungdomspsykiatri vid Göteborgs universitet, som utsatts för kritik från vissa håll.

År 2000-2001 försiggick en hätsk debatt i dagspressen som reaktion på Eva Kärfves bok DAMP, hjärnsnöken och hotet mot folkhälsan där Kärfve kritiserade DAMP-begreppet som sådant och menade att det brast i vetenskaplig metodik. Hennes kritik var också samhällspolitisk. I överdiagnosticeringens spår följer stigmatisering, utsortering och ett ökat expertberoende för barn och deras familjer, menade hon. Argumenten mot diagnosticering var alltså, något tillspetsat, samma argument som används mot behandlingstanken d.v.s. diagnosen blir en orsaksförklaring för att slippa se till sociala, strukturella och ekonomiska villkor som förklaringsmodell.⁹

Förespråkarna för diagnosticering hävdade å sin sida att en diagnos är helt nödvändig för att ett barn skall få den hjälp och de resurser det behöver för att klara skola och socialt liv.¹⁰ En diagnos är avsedd att hjälpa och inte stjälpa. Några framhåller övervägande fördelar av att få en diagnos men framhåller också de risker som föreligger med stigmatisering, och menar att diagnos på NPF kan såväl skapa ökad förståelse som avståndstagande.¹¹

DAMP är idag ett vedertaget begrepp i Sverige och det bedrivs intensiv forskning kring ämnet.

4. NPF bland lagöverträdare.

Sten Levander skriver i antologin Ung med tung social problematik: ”Neuropsykiatriska störningar är mycket vanliga bland barn/ungdomar som blir vanekriminella. Det rör sig om olika typer av störningar som samspelar med den unika miljö där en ung människa formas.”¹² Liknande uppfattning framhålls i BRÅ:s rapport 2001:15, Kriminell utveckling, där man påpekar att barn som uppvisar både uppmärksamhetsstörning uppförandestörning löper särskilt stor risk för en framtida kriminell utveckling.¹³

⁷ Bryt upp reviren, a.a. sid. 16.

⁸ Kriminell utveckling BRÅ-rapport 2001:15.

⁹ Kristofferson Annika Diagnos på en debatt om diagnoser, magisteruppsats i pedagogik med inriktning på barn och ungdomsvetenskap nr 20 2001 Lärarhögskolan Stockholm sidan 50.

¹⁰ Se t ex. Nylander Lena, Holmqvist Maria, Zettervall Kerstin Utredning av barnneuropsykiatriska tillstånd hos vuxna ofta önskvärd. Läkartidningen Nr 15 2002 Vol 99 sid. 1692-1699.

¹¹ Beckman Vanna En väg till fängelset? – Om hyperaktivitet och aggressivitet. © 2000 Vanna Beckman och Cura bokförlag sid. 31.

¹² Söderholm Carpelan a.a. sid. 87.

¹³ BRÅ rapport 2001:15, Kriminell utveckling sid. 15-16.

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

Vikten av att öka rättsväsendets kunskap om psykiatriska störningar framhålls från många håll. Lars Lidberg framhåller i sin handbok i svensk rättspsykiatri att det är troligt att flera hundra personer, möjligen närmare tusentalet, i svenska fängelser lider av kvarstående ADHD som underliggande förklaring till sin beteendeproblematik. Tillståndet är behandlingsbart på ett helt annat sätt än genuin psykopati och härav är det angeläget att denna problematik uppmärksammas i de fall då någon uppvisar en beteendestörning. Även Asperger syndrom tycks vara underdiagnosticerat inom barnpsykiatri, vuxenpsykiatri, och inte minst, inom rättspsykiatri, skriver Lidberg.¹⁴

5. Begreppet allvarlig psykisk störning.

Allvarlig psykisk störning (APS) är inte ett kliniskt begrepp som många tror, utan detta är en juridisk konstruktion, vilken får betydelse för straffmätning och påföljd. Lars Lidberg a.a. konstaterar: "Att man har strängare kriterier för allvarlig psykisk störning jämfört med tidigare "jämställd" (med sinnessjukdom, egen anm.), har bland annat på det rättspsykiatriska området medfört att större andel personer i dag jämfört med tidigare döms till fängelse istället för till vård."¹⁵

30 kap. 6 § BrB stadgar att den som begått brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning inte får dömas till fängelse. Det som blir avgörande för påföljden är huruvida gärningen begåtts under inflytande av APS och/eller om gärningsmannen lider av APS vid undersökningstillfället. Påföljdsvärdet vid allvarlig psykisk störning kan illustreras på följande sätt:¹⁶

Vid gärningen APS	Vid undersökningen APS	➔	Fängelseförbud 31:6 förutsättningar för över- lämnande till vård enl. LRV
APS	EJ APS	➔	Fängelseförbud 31:6, dock utan förutsättningar för LRV enl. ovan
EJ APS	APS	➔	Kan vara förmildrande omständigheter enl. BrB

Källa: Föreläsningsmaterial av Knut Sturidsson, doktorand, leg psykolog vid Karolinska Institutet Centrum för våldsprevention.

Det faktum att en person som begår ett allvarligt under APS men inte lider av APS vid domstillfället kan bli helt fria, har upprört många. Frågan uppmärksammades särskilt i det s.k. Flinkfallet (NJA 1995 s. 48) där frågan om APS kunde avgöra om Flink skulle dömas till livstids fängelse eller å andra sidan skyddstillsyn, böter eller frihet ifrån påföljd.

¹⁴ Lidberg Lars (red.) Svensk rättspsykiatri –en handbok, © Författarna och Studentlitteratur 2000, sid. 220-221.

¹⁵ Lidberg Lars (red.) a.a. sid. 121.

¹⁶ Uppställningen är hämtad från föreläsningsmaterial av Knut Sturidsson, doktorand, leg psykolog vid Karolinska Institutet Centrum för våldsprevention.

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

Socialstyrelsens råd för vissa rättsliga, sociala och medicinska frågor (Rättsliga rådet) har gett ut en rapport som behandlar ämnet rättspsykiatriska undersökningar. Rättsliga rådet har bl.a. till uppgift att avge yttranden över rättspsykiatriska undersökningar, när begäran därom framställs av domstol. Rapporten är en genomgång av samtliga rättspsykiatriärenden som rådet yttrade sig över under år 2000.¹⁷ I rapporten hänvisar man till Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd "Psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård" (SOSF 2000:12 (M) som utfärdades med anledning av ändringar i lagen om psykiatrisk tvångsvård och lagen om rättspsykiatrisk vård den 1 Juli 2000 (prop.1999/2000:44). I dessa råd uttalar man i form av allmänt råd att som allvarlig psykisk störning enligt 3 § första stycket 1 lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och 4 § första stycket i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV) bör räknas:

- psykos, det vill tillstånd med störd verklighetsuppfattning och med något av symptomen förvirring, tankestörning, hallucination och vanföreställning,
- depression med självmordsrisk.
- svår personlighetsstörning med impulsgenombrott av psykotisk karaktär eller annan psykotisk episod och
- svår psykisk störning med starkt tvångsmässigt beteende.

I vissa fall kan kleptomani, pyromani och sexuella perversioner utgöra en allvarlig psykisk störning.

Om en psykisk störning är allvarlig eller inte bör bedömas utifrån både störningens art och grad. Med art avses sjukdomstypen och grad syftar på den psykosociala funktionsnivån och på hur svåra symtomen är.¹⁸

5.1 Sjuka brott

"Om man utan motiv dödar en annan människa, då är man psykiskt störd. Jag tror mer på sunda förnuftet än på kabblande experter." Sagt av en försvarsadvokat sedan man vid rättspsykiatrisk undersökning och två yttranden i Rättsliga rådet kommit fram till icke allvarlig psykisk störning för hans klient.¹⁹

I samband med bedömningar huruvida någon har begått en gärning under inflytande av en APS, uppkommer ibland fråga om huruvida själva gärningen i sig kan vara ett incitament för att gärningen skulle ha utförts under inflytande av APS. Detta leder ofta fram till ett slags cirkelresonemang som kan illustreras enligt följande flödesschema:²⁰

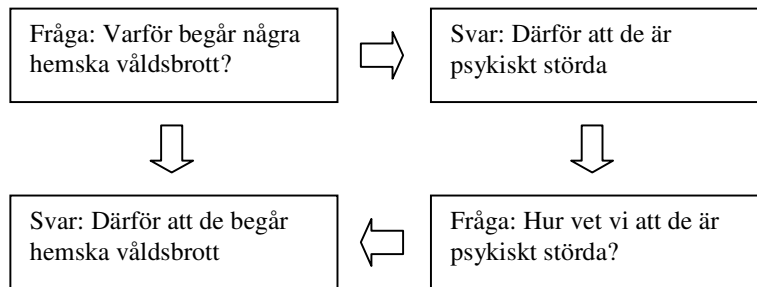
¹⁷ Sjuk eller frisk? Vård eller straff? – Genomgång av rättspsykiatriärenden år 2000 i Rättsliga rådet, utg. Socialstyrelsen 2002. (Rådet yttrar sig alltså över redan gjorda rättspsykiatriska undersökningar enl. Lag (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning (RPU), egen anm.)

¹⁸ SOSFS 2000:12 kap. 3.

¹⁹ Sjuk eller frisk? Vård eller straff? a.a, sid. 138.

²⁰ Schemat är hämtat från Howitt Dennis Forensic & criminal psychology © Pearson Education 2002 sid. 290, och är fritt översatt av mig.

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

Källa: Howitt Dennis Forensic & criminal psychology, © Pearson Education 2002 (fri övers).

5:1 Kan NPF vara en allvarlig psykisk störning?

”Det är ytterst orättvist att döma någon efter hans uppförande utan att äga ingående kunskaper om hans situation.” Jane Austin

En intressant fråga är huruvida NPF kan utgöra en allvarlig psykisk störning i lagens mening. Naturligtvis finns inget enkelt svar på en så intrikat fråga.

I Rättsliga rådets rapport konstaterar man att det fortfarande är oklart hur NPF skall bedömas och man hänvisar till att de mest svårbedömda fallen just har rört denna grupp. Ett faktum som försvårar bedömningarna är att det är mycket vanligt med blanddiagnoser. Individen kan ha såväl ADHD som Aspergersyndrom inom NPF spektrat men också olika kombinationer av NPF och personlighetsstörningar. Även andra allvarligare psykiatriska diagnoser förekommer i kombination med NPF.²¹ Detta PM behandlar dock endast fall där NPF är huvuddiagnos. När det gäller personlighetsstörningar finns det en viss praxis när det gäller kriterier för straffrättslig särbedömning av denna kategori. Ungefär samma kriterier kan användas vid neuropsykiatriska störningar och dessa är följande:

- Låg psykoströskel, ofta med stressutlöst förvirring och dissociativ benägenhet.
- Låg social funktionsförmåga (GAF 40 kan även här vara riktmärke).²²
- Tidigare frekventa slutenvårdsepisoder.
- Stark självdestruktivitet.
- Stark tvångsmässighet med rituellt, stereotyp beteende.
- För Asperger syndrom, t ex farliga intressen såsom för vapen, sprängämnen eller eld.

Av de 34 fall som prövats av Rättsliga rådet förekom NPF i 10 fall. I sju av fallen var NPF huvuddiagnos. Vid endast ett av de tio fallen ansågs personen lida av en allvarlig psykisk störning, och då var NPF i form av Asperger syndrom huvuddiagnos.²³

Beträffande Asperger syndrom citerar man i rapporten Utah Frith: ”Ibland har den brottsliga handlingen varit en följd av deras hängivenhet för ett specialintresse, ibland har den berott på en defensiv panikartad handling och ibland på en total brist på sunt

²¹ Se exempelvis fall nr.3, 6, 9, 18, 19, 20, 21, 22, 23, och 26 i Sjuk eller frisk? Vård eller straff? A.a.

²² GAF = Global funktionsnivå. (egen anm.)

²³ Sjuk eller frisk? Vård eller straff? a.a. sid.18 fall 21.

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

förnuft.”²⁴ Rådet ställer sig också frågan om man ibland för ett slags cirkelbevis när det gäller personer med Asperger syndrom eller autistiskt syndrom som begår ett mycket allvarligt brott. Kriminellt beteende och våldsbeteende är på intet sätt är utmärkande för människor med Asperger syndrom. Därför ligger det kanske nära till hands att anta att en ”defensiv panikartad handling som skett i ett tillstånd av förvirring” legat bakom de fall där människor med Asperger syndrom varit inblandade i allvarlig brottslighet, vilket alltså innebär att handlingarna i så fall skulle ha skett under inflytande av en allvarlig psykisk störning.

Det är känt att ADHD/DAMP, förvärvade hjärnsador, posttraumatiskt stresstillstånd m.m. kan ge predisposition för avvikande alkoholreaktion (patologiskt rus), som ibland kan utgöra en allvarlig psykisk störning.²⁵ Diagnosen patologiskt rus eller Alkohol Idiosyncratic Intoxication som det hette i DSM-IV finns dock inte längre kvar i den nya DSM-IV-R.²⁶ Diagnosen aktualiserades i Flinkfallet a.a. och används fortfarande vid rättspsykiatriska undersökningar.²⁷

6. Slutsats och avslutande diskussion.

På grundval av det begränsade material jag har studerat i form av Rättsliga rådets rapport kan jag bara dra slutsatsen att NPF ensamt i undantagsfall kan utgöra en allvarlig psykisk störning. En grundlig granskning av samtliga rättspsykiatriska utlåtanden under år 2000 skulle eventuellt kunna ge en annan bild. Det bör hållas i minnet att bedömningarna inte görs på grundval av enbart diagnos utan även den psykosociala funktionsnivån och symptombilden vägs in. Andra faktorer som eventuellt kan spela in är att NPF är tämligen nya företeelser vilket kanske kan resultera i att dessa diagnoser kommer i skymundan för andra diagnoser som tilldrar sig större intresse hos den undersökande, (se Lidberg avsnitt 4).

NPF skulle dock enligt min mening i högre grad kunna vara skäl för tillämpning av strafflindningsregeln i 29 kap 3 § p 3, då någon uppvisar bristande utveckling, bristande omdömesförmåga, och liknande. Det tycks råda viss förvirring kring tillämpningen av lagrummet då det kommit att uppfattas som en reglering för unga. Detta har fått till konsekvens att det sällan används, eftersom regleringen i 29 kap 7 § BrB existerar och används när det gäller unga.²⁸ Den sparsamma praxis som finns visar dock på att 3 § 3p. har använts i fall som gällt såväl vuxna som unga, se t ex RH2001:72 och NJA 1995 s 106, se även Sjuk eller frisk? Vård eller straff? a.a. sid. 172.

När psykansvarsreformen (SOU 2002:3) träder ikraft kommer man förhoppningsvis uppnå ett enklare och enhetligare system när det gäller det straffrättsliga ansvaret för psykiskt funktionshindrade, men man kommer ändå aldrig slippa subtila gränsdragningar.

²⁴ Sjuk eller frisk? Vård eller straff? a.a. Man citerar Frith Utah red. 1998 Autism och Asperger syndrom. Liber AB, Stockholm (tyvärr saknas sidhänvisning).

²⁵ Sjuk eller frisk? Vård eller straff? a.a. sid. 68

²⁶ Levander Sten Läkartidningen vol. 97 nr. 47 2000 sid. 5512

²⁷ Sjuk eller frisk? Vård eller straff? a.a. se fall nr 16 sid.110-112.

²⁸ Se exempelvis Munck Johan Straffvärde och ungdom i Flores juris et legum, festskrift till Nils Jareborg, Iustus 2002 sid. 503-507.

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

Referenser

Litteratur

Beckman Vanna *En väg till fängelset? – Om hyperaktivitet och aggressivitet.* © 2000 Vanna Beckman och Cura bokförlag sid. 119.

Frith Utah red. 1998 *Autism och Asperger syndrom.* Liber AB, Stockholm (tyvärr saknas sidhänvisning).

Gravander Åsa, Widerlöv Malin, *Att handskas med diagnoser – Bokstavs barnens ABC,* Gravander & Widerlöv, 1999 sid. 9 - 19.

Howitt Dennis *Forensic & criminal psychology* © Pearson Education 2002 sid. 290

Kristofferson Annika *Diagnos på en debatt om diagnoser,* magisteruppsats i pedagogik med inriktning på barn och ungdomsvetenskap nr 20 2001 Lärarhögskolan Stockholm sidan 50.

Lidberg Lars (red.) *Svensk rättspsykiatri – en handbok,* © Författarna och Studentlitteratur 2000, sid. 220-221.

Munck Johan *Straffvärde och ungdom i Flores juris et legum,* festskrift till Nils Jareborg, Iustus 2002 sid. 503-507.

Söderholm Carpelan Kerstin m.fl. *Ung med tung social problematik.* © respektive författare och statens institutionsstyrelse 2002. Artikel av Gillberg Björn, Barnneuropsykiatriska perspektiv bidrar till förståelsen av social utslagning, sidan 67 samt artikel av Levander Sten Viktigt att SiS integrerar ett medicinskt perspektiv sid. 86.

Rapporter

Bryt upp reviren – Om samarbete runt barn med neuropsykiatriska funktionshinder och deras familjer. © Svenska kommunförbundet och landstingsförbundet, december 2002 sid. 15.

Kriminell utveckling BRÅ-rapport 2001:15 sid. 15-16.

Sjuk eller frisk? Vård eller straff? – Genomgång av rättspsykiatriärenden år 2000 i Rättsliga rådet, utg. Socialstyrelsen 2002, sid. 18, 68, 110-112 och 138.

Artiklar

Nylander Lena, Holmqvist Maria, Zettervall Kerstin *Utredning av barnneuropsykiatriska tillstånd hos vuxna ofta önskvärd.* Läkartidningen Nr 15 2002 Vol 99 sid. 1692-1699.

Levander Sten *Rättspsykiatri och kriminalpolitik – etiken måste diskuteras innan vi inför ett nytt system* Läkartidningen vol. 97 nr. 47 2000 sid. 5512

Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som allvarlig psykisk störning

Föreläsningar

Sturidsson Knut Rättspsykiatrisk utredning 03-10-07

Kommittébetänkanden

SOU 2002:3 Psykisk störning brott och ansvar

Propositioner

prop.1999/2000:44).

Allmänna råd

(SOSF 2000:12 (M) Socialstyrelsens allmänna råd ”Psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård”

Rättsfall

RH2001:72

NJA 1995 s. 106

NJA 1995 s. 48

Förkortningar

BrB Brottsbalken

RPU Lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning

LPT Lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård

LRV Lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

LSS Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

NPF Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

APS Allvarlig psykisk störning